

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ: СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД

18 червня 2019 року в Інституті законодавства Верховної Ради України відбувся круглий стіл, який організовано у співпраці з Представництвом в Україні Фонду Ганса Зайделя. Учасники обговорювали проблеми державного управління в Україні в особливих умовах, зокрема питання правового статусу й організації діяльності військово-цивільних адміністрацій.

Зібрання відкрив директор Інституту законодавства Верховної Ради України, академік НАН України **Олександр Копиленко**, який звернув увагу на те, що у переддень 23-ї річниці ухвалення Конституції України пропонується обговорити один з аспектів проблеми, яку неодноразово піднімали в теорії та практиці конституціоналізму. Йдеться про співвідношення чинних норм Основного Закону, що повною мірою не відображають сучасні реалії, з суспільними відносинами, які слід врегулювати. В умовах антитерористичної операції на Сході України потрібно було забезпечити життєдіяльність відповідних територіальних громад. З метою створення для цього належних умов Законом України «Про військово-цивільні адміністрації» від 3 лютого 2015 року встановлювався особливий порядок здійснення окремих повноважень органів місцевого самоврядування у районі проведення антитерористичної операції у разі, коли відповідні органи такі повноваження не здійснюють або самоусунулися від їх виконання. Олександр Копиленко наголосив, що цей науково-практичний захід організовано завдяки підтримці міжнародних партнерів Інституту – Представництва в Україні Фонду Ганса Зайделя.

Даніель Зайберлінг, керівник проекту Фонду Ганса Зайделя в Україні, Республіці Молдова та Румунії у вітальному слові наголосив на тому, що співпраця з Інститутом законодавства Верховної Ради України триває декілька років та має гарні перспективи у подальшому. Одним з проектів є монографічне дослідження організаційно-правових засад та діяльності військово-цивільних адміністрацій в Україні, яке здійснив д.ю.н., проф. Сергій Кузніченко. Сьогодні презентуються результати цієї роботи.

Модератор заходу **Олександр Ярмиш**, головний науковий співробітник Інституту законодавства Верховної Ради України, д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України відзначив актуальність теми круглого столу та акцентував на широкому колі учасників: представники міністерств та відомств, місцевих державних адміністрацій, наукової спільноти, зокрема ректори провідних вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України та Служби безпеки України, міжнародних та громадських організацій, експерти.

Сергій Кузніченко, перший проректор Одеського державного університету внутрішніх справ з навчально-методичної та наукової роботи,

д.ю.н., проф. під час презентації монографії «Військово-цивільні адміністрації в Україні. Досвід комплексного дослідження» запропонував, серед іншого, певні зміни до чинного національного законодавства в частині вдосконалення адміністративно-правового статусу військово-цивільних адміністрацій.

Заступник голови Луганської обласної державної адміністрації **Геннадій Іваненко** у своєму виступі зосередився на проблемних питаннях застосування Закону України «Про військово-цивільні адміністрації». Він наголосив, що за більш ніж чотири роки роботи Луганської обласної державної адміністрації у статусі обласної військово-цивільної адміністрації отримано певний досвід, який дає можливість критично оцінити і сам Закон, і обрану свого часу модель державного управління в умовах збройної агресії.

Пропозиції представників Донецької обласної державної адміністрації, які з об'єктивних причин не змогли взяти участь у дискусії особисто, було озвучено модератором круглого столу **Олександром Ярмишем**. Пропонується, із врахуванням аналізу положень чинного Закону «Про військово-цивільні адміністрації» та практики його застосування, їх співставлення з підходами до врегулювання схожих ситуацій в європейських країнах, кардинально змінити засади регулювання у відповідній сфері суспільних відносин. При цьому підтримується законопроект «Про військово-цивільне адміністрування» № 7090 від 07.09.2017 р.

На певних правових аспектах застосування Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» зупинилася **Вікторія Іваненко**, головний спеціаліст Департаменту публічного права Міністерства юстиції України. Зацікавленість міжнародних партнерів викликав фактологічний матеріал щодо особливостей здійснення функцій органів прокуратури та організації взаємодії з органами державного управління під час воєнного стану, який запропонувала у виступі **Вікторія Кравчук**, прокурор організаційно-методичного відділу Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України, полковник юстиції.

Змістовними були також виступи ректорів Національної академії Служби безпеки України, генерал-майора, к.ю.н., доц. **Сергія Кудінова** та ректора Донецького юридичного інституту МВС України, полковника поліції, д.ю.н., проф. **Віктора Бесчастного**, які мають не лише науковий інтерес, а також і практичний досвід з питань, що обговорювалися під час круглого столу. Сергій Кудінов детально проаналізував стан дослідження проблеми державного управління в особливих умовах та сформулював перспективи цього наукового напрямку. Віктор Бесчастний висвітлив організаційно-правовий аспект взаємодії військово-цивільних адміністрацій з Національною поліцією у питаннях забезпечення публічної безпеки.

Жвавий інтерес викликав виступ **Олександра Комісарова**, заступника начальника факультету з навчально-методичної та наукової роботи Національної академії Національної гвардії України, полковника, д.ю.н., проф.

Було розглянуто проблему захисту об'єктів критичної інфраструктури у контексті діяльності військово-цивільних адміністрацій.

Під час круглого столу відбувалася дискусія щодо питань, які підіймалися у виступах. Одним із найактивніших доповідачів був **Леонід Поляков**, голова експертної ради Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння.

На завершальному етапі цього науково-практичного заходу учасниками було досягнуто згоди щодо потреби узагальнення усіх пропозицій, що висловлювалися, та направлення їх до відповідних комітетів Верховної Ради України, Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерства юстиції України.

У підсумковому слові **Даніель Зайберлінг** наголосив на продуктивності дискусії, що відбулася, а також на тому, що Інститут законодавства Верховної Ради України вкотре підтверджує репутацію незаангажованого майданчика для обговорення нагальних проблем із залученням широкого кола експертів.